

26.2.2013 **Žurnal 24**

Stran/Termin: 18

Naslov: "Izbrisano je eno mesto"

Naklada: 85.000,00

Avtor: TINA BERNIK

Površina/Trajanje: 463,73

Rubrika/Oddaja: SCENA

Žanr: INTERVJU

Gesla: PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ, PREŠERNOVO GLEDALIŠČE, PRE_ERNOVO

“Izbrisano je eno mesto”

Oliver Frlić.

Kontroverzni režiser se v projektu 25.671 loteva teme o izbrisanih.

» TINA BERNIK

S Prešernovim gledališčem Kranj delate predstavo o izbrisanih. Kje ste črpali gradivo? Vzeli smo razno dokumentarno gradivo, predstava pa se razvija skozi proces, v katerem poskušamo ugotoviti, na kakšen način bi bilo treba govoriti o problemu izbrisanih, da se senzibilizira slovensko javnost. Dejstvo je, da povprečen slovenski državljan še dandanes malo ve o tem problemu.

Zakaj je po vašem mnenju tako? Mislim, da predvsem zaradi načina, na katerega je bila tema obravnavana v medijih. Ljudje ne razumejo, da bistvo problema ni to, da niso vložili prošnje za državljanstvo, ampak to, da so bili izbrisani iz registra stalnih prebivalcev Slovenije in jim je bilo z zakonom leta 1992 vzeto to, kar so imeli v Jugoslaviji.

Zakaj, menite, se s to temo niso ukvarjali slovenski režiserji? Verjetno je v institucijah zelo težko govoriti o tem, zato sem zelo hvaležen Prešernovemu gledališču Kranj, da so me poklicali. Morate vedeti, da gre za 25.671 ljudi. Izbrisano je tako rekoč eno mesto.

Zanimivo je, da ti ljudje niso bili deportirani iz Slovenije, ampak so ostali tu brez kakršnegakoli pravnega statusa. Najbolj strašno pa je, da se je vse delalo v okviru zakona, tako kot v nacistični Nemčiji, ko je obstajal rasni zakon. Iztrebljanje Judov se je dogajalo v skladu z zakonom tako kot izbris.

Bi se Hrvaška lahko znašla v takšni situaciji? Hrvaška je imela podobno situacijo v 90. letih, ko je zelo selektivno delila državljanstva. Če nekdo ni bil čistokrvni Hrvat in ni bil rojen na območju Hrvaške, ga ni mogel dobiti. Sam sem bil v podobni situaciji kot tu izbrisani, samo da je trajalo manj časa. Na Hrvaško sem iz Bosne prišel kot begunec leta 1992 in sem tri leta imel samo en dokument, begunsko izkaznico. Mislim, da imajo vse države, ki so nastale po razpadu Juge, neko vrsto poskusov, da delu svojih državljanov administrativno

”

Najbolj strašno je, da se je vse delalo v okviru zakona, tako kot v nacistični Nemčiji, ko je obstajal rasni zakon. Iztrebljanje Judov se je dogajalo v skladu z zakonom tako kot izbris.

Danes mineva 21 let od izbrisa 25.671 ljudi iz registra prebivalcev Republike Slovenije. V Prešernovem gledališču se jih bodo 21. marca spomnili s predstavo 25.671.

onemogočijo dobiti vse svoje državljsanske pravice.

Za vas bi lahko rekli, da ste vsejugoslovanski režiser. Prostor nekdanje Juge čutim kot svoj prostor in delam v vseh teh državah ter se poskušam ukvarjati z anomalijami teh družb. Desničarski kolumnisti na Hrvaškem so me obtožili, da poskušam reintegrirati Jugoslavijo. V katerokoli državo pridem, me napadajo z istimi argumenti. Grozno mi je, da smo po vojni v tej regiji mentalno še vedno v vojni. Zdaj bo nogometna tekma med Srbijo in Hrvaško in je okoli tega takšna euforija, kot da se začenja nova vojna. Neki hrvaški novinar je zapisal, da je videti, kot da bi bilo tem mladcem žal, da je vojne konec, in da jo želijo prestaviti na športni teren. Torej, njihovi očetje so imeli možnost, da se streljajo s pravim orožjem, oni pa mečejo bengalke.

✉ tina.bernik@zurnal24.si

Zakaj jih nismo deportirali, ko je bil še čas?

25.671

Moja dežela

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ • 25.671 • REŽIJA: OLIVER FRLIĆ • PREMIERA: 21. MAREC 2013

24dejstva

Spomenik izbrisanim

Natečaj. Prešernovo gledališče razpisuje natečaj za spomenik žrtvam izbrisa, ki bo uresničen kot scenski element v predstavi 25.671, kot predlog za postavitve spomenika pa ga bodo poslali tudi oblastem.